

Sygn. akt IX Pz 34/18

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2018r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach- Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku IX Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Mariola Łącka /spr/

Sędziowie: SSO Iwona Nowak

SSO Maria Olszowska

Protokolant: Dagmara Mazurkiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **G. A. (1)**

przeciwko Spółce (...) S.A. z siedzibą w B..

o deputat węglowy

na skutek zażalenia pozwanej

na postanowienie Sądu Rejonowego w Rybniku, Wydziału V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 01 sierpnia 2018 r. sygn. akt V P 347/18 w zakresie pkt.2 w przedmiocie kosztów procesu

p o s t a n a w i a: **oddalić zażalenie**

Sędzia Przewodniczący Sędzia

SSO Iwona Nowak SSO Mariola Łącka SSO Maria Olszowska

UZASADNIENIE

G. A. (2) w pozwie z dnia 05.04.2018r domagała się zasądzenia od Spółki (...) S.A. w B. kwoty 10.000,00 zł z tytułu rekompensaty za utratę prawa do bezpłatnego węgla.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że jako wdowa jest uprawniona do pobierania renty rodzinnej po zmarłym w trakcie zatrudnienia w KWK (...) jej mężu i do 2014r. otrzymywała od 1983r. bezpłatny węgiel z przedsiębiorstwa górniczego.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu , w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Zarzuciła, że skoro mąż powódki w chwili śmierci był pracownikiem a nie emerytem czy rencistą to ona mimo, że jest uprawniona do renty rodzinnej po nim, w świetle definicji osoby uprawnionej zawartej w art.2 pkt.1 ustawy z dnia 12.10.2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz. U. z 2017r., poz.1971) nie jest osobą uprawnioną do otrzymania rekompensaty.

Powódka na rozprawie w dniu 1.08.2018r. cofnęła pozew i wniosła o odstąpienie jej od obciążania kosztami procesu podnosząc, że do dnia dzisiejszego była przekonana o słuszności swojego roszczenia.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy umorzył postępowanie w sprawie i odstąpił od obciążania powódki kosztami sądowymi.

W uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia podniósł, że w niniejszej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek w rozumieniu art.102 kpc. Powódka bowiem pozostawała w subiektywnym przekonaniu o zasadności roszczenia , skoro była uprawniona do deputatu węglowego. Termin do wniesienia pozwu był terminem zawitym a nie było wówczas ani analiz prawnych ani orzeczeń, które interpretowałyby przepisy ustawy. Niezwłocznie po przedstawieniu przez Sąd na rozprawie stanowisk stron , powódka cofnęła pozew a udział pełnomocnika strony pozwanej ograniczył się do złożenia standartowej odpowiedzi na pozew.

Sąd I instancji podał również, że za zasadnością wniosku powódki przemawia również jej trudna sytuacja materialna.

Strona pozwana składając zażalenie wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zasądzenie na jej rzecz kwoty 1.350,00 zł tytułem kosztów postępowania oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzucono naruszenie art.98 kpc i 102 kpc poprzez odstąpienie od zasądzenia kosztów mimo przegrania sprawy przez powódkę i wobec braku okoliczności o których mowa w art.102 kpc tj. wypadków szczególnie uzasadnionych oraz naruszenie przepisu par.2 pkt.4 w zw. z par.9 ust.1 pkt.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz.1804) poprzez jego niezastosowanie.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący podniósł, że cofnięcie pozwu nie zwalnia powódki od odpowiedzialności za wytoczenie bezpodstawnego powództwa.

Niezasadne w jego ocenie jest stanowisko Sądu Rejonowego , że zasądzeniu kosztów sprzeciwia się subiektywne przekonanie powódki o zasadności dochodzonego roszczenia. Oczywistym jest bowiem, że każda racjonalnie myśląca osoba, która wytacza powództwo jest przekonana o słuszności swoich racji i w konsekwencji stosując argumentację Sądu I instancji należałoby w ogóle przyjąć jako zasadę - nieobciążanie strony przegranej kosztami postępowania.

W zażaleniu podniesiono również, że jeżeli Sąd I instancji uznał, że nakład pracy pełnomocnika nie odpowiada obowiązującej stawce kosztów radcy prawnego w kwocie 1.350,00 zł, to zawsze Sąd mógł zasądzić koszty postępowania w niższej kwocie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Nie zachodzą zarzucane uchybienia.

Przepis art.102 kpc ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik sprawy wynikającą z art.98 kpc. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawia ich kwalifikację przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy Sądowi.

Sąd Okręgowy zgadza się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, że taki szczególnie uzasadniony wypadek w niniejszej sprawie występuje.

Z okoliczności sprawy w sposób nie budzący wątpliwości wynika, że powódka będąca wdową uprawnioną do renty rodzinnej , przez kilkadziesiąt lat pobierała deputat węglowy wypłacany przez byłego pracodawcę jej zmarłego męża.

Utraciła do niego prawo na skutek wypowiedzenia układu zbiorowego pracy przez (...) S.A. przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 12.10.2017r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu prawa do bezpłatnego węgla (Dz. U. z 2017r., poz. 1971).

Z uzasadnienia projektu tej ustawy wynika, że ustawodawca zamierzał dokonać wypłat rekompensat wszystkim osobom będącym emerytami lub rencistami, które na skutek zawartych porozumień lub wypowiedzeń dokonanych przez zakłady górnicze utraciły prawo do bezpłatnego węgla za wyjątkiem tych emerytów i rencistów, którzy mając ustalone prawo do świadczeń ich nie pobierają, bo nadal pracują i pobierają deputat węglowy należny pracownikom.

Zauważyć także należy, że w lokalnych mediach informowano, że emeryci i renciści, którzy utracili deputaty otrzymają rekompensatę. Także wiceminister Ministerstwa Energetyki w wielu wystąpieniach w mediach potwierdzał, że intencją ustawodawcy jest częściowe zrekompensowanie emerytom i rencistom z czynnych zakładów górniczych utraty prawa do bezpłatnego węgla.

Z powodu nieporadności legislacyjnej twórców ustawy doszło do pominięcia w definicji osób uprawnionych wdów i sierot po górnikach zmarłych w trakcie zatrudnienia, wbrew woli ustawodawcy, zawartej w uzasadnieniu projektu tej ustawy.

Jak słusznie podnosi w pozwie powódka definicja osoby uprawnionej zawarta w art.2 ust.1 pkt.2 w zakresie w jakim pomija wdowy, wdowców i sieroty uprawnione do renty rodzinnej po pracownikach zakładów górniczych zmarłych w trakcie stosunku pracy, narusza zasadę równego traktowania wszystkich przez władze publiczne wyrażoną w art.32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Wydaje się, że wadliwość i niekonstytucyjność tego uregulowania prawnego dostrzegł także ustawodawca, bo najpierw w marcu 2018r. a później 20.06.2018r. złożono projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 12.10.2017r., w którym poszerzono definicję osób uprawnionych, także o wdowy, wdowców i sieroty po pracownikach przedsiębiorstw górniczych zmarłych w czasie trwania stosunku pracy, także te, które zawarły ponowny związek małżeński i osoby, które nabyły prawo do świadczenia emerytalnego.

Do chwili obecnej ustawa ta jednak nie została uchwalona.

Aby wzruszyć niekonstytucyjny przepis art.2 pkt.1 ustawy z dnia 12.10.2017r. strona powodowa w określonym w ustawie 14 -dniowym terminie była zmuszona zgłosić pozew do Sądu, bo dopiero po prawomocnym zakończeniu postępowania może w terminie 3 miesięcy złożyć skargę konstytucyjną.

W tym stanie rzeczy ocena zasadności roszczenia zawartego w pozwie nie tylko dla powódki, która występowała w sprawie samodzielnie, ale także dla strony reprezentowanej przez zawodowego pełnomocnika, nie jest prosta a toczenie sprawy sądowej jest niezbędne, aby było możliwe wniesienie skargi konstytucyjnej na niekorzystną definicję osoby uprawnionej.

Zatem zasadnie Sąd Rejonowy przyjął, że w niniejszej sprawie wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, uzasadniający odstąpienie od obciążania powódki kosztami procesu na rzecz pozwanej.

Obciążanie strony powodowej utrzymującej się z renty kosztami postępowania sądowego, które w świetle zapisów ustawy okazało się niezasadne z powodu błędów legislacyjnych ustawodawcy, jest niezgodne z zasadą słuszności.

Dlatego też Sąd na mocy art.385 kpc w związku z art.397 par.2 kpc oddalił zażalenie jako niezasadne.

Sędzia Przewodniczący Sędzia

SSO Iwona Nowak SSO Mariola Łącka SSO Maria Olszowska